ISSN 1333-6347 (Print)
ISSN 2975-7452 (Online)

Izvorni znanstveni rad
Original scientific paper

O počasnim doktoratima dodijeljenima Nikoli Tesli u Zagrebu i drugdje

About honorary doctorates awarded to Nikola Tesla in Zagreb and elsewhere

Branko Hanžek*

Institute for the History and Philosophy of Sciences, Croatian Academy of Sciences and Arts, Ante Kovačića 5, HR-10000 Zagreb, Croatia

Primljeno /*Received*: 2024-04-03; Prihvaćeno/*Accepted*: 2024-06-18
Rukopis je predan na hrvatskom jeziku / *Manuscript submitted in Croatian*

SAŽETAK

U ovom radu, na osnovi sustavnoga redoslijeda i cjelovitoga prikaza, opisana je dodjela počasnog doktorata Nikoli Tesli na Sveučilištu u Zagrebu. Pritom su korišteni primarni izvori informacija (zakoni, dokumenti, prijevod doktorske diplome, novinski članci). Ukazano je na to da je Tesla dobio počasno mjesto na novom rektorskom lancu. Također je dan osvrt na dodjelu počasnih doktorata Nikoli Tesli i na drugim sveučilištima i visokim školama, služeći se sekundarnim izvorima (referentna literatura, katalozi, mrežne stranice). Kritičkim prikazom ukazano je na to da postoji dosta pogrješno navedenih podataka u dosad objavljenim publikacijama, što je ispravljeno. Štoviše, dodani su i protumačeni novi dosad nepoznati podatci. Na osnovi tako tretiranih podataka

SUMMARY

This paper aims to provide a systematic and comprehensive overview of the process involved in awarding honorary doctorates to Nikola Tesla at the University of Zagreb as well as other universities and colleges. Primary sources of information were reviewed (laws, documents, translation of doctoral diploma, newspaper article) for the doctorate awarded by the University of Zagreb. Secondary sources (reference literature, catalogs, web pages) were reviewed for doctorates awarded by other univeristies. The findings were critically evaluated. It is briefly mentioned that Tesla was given an honorary position on the new rector's chain. The critical evaluation indicated that a lot of erroneous data has been published so far. These erroneous data have been carefully corrected. Additionally, new data has been discovered, analysed and incorporated in the manuscript. Based on the data treated in this way, a synthesis of knowl-

* Sada u miru / *Present retired*
Adresa autora za dopisivanje / *Author's correspondence address:*
E-pošta / *E-mail*: bhanzek1@gmail.com

CC BY

načinjena je sinteza znanja o dodjeljivanju počasnih doktorata Nikoli Tesli.

KLJUČNE RIJEČI: Nikola Tesla, dodjela počasnih doktorata, druga sveučilišta i visoke škole, Sveučilište u Zagrebu

TIJEK I POSTUPAK DODJELE POČASNOG DOKTORATA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU NIKOLI TESLI IZ TEHNIČKIH ZNANOSTI

Ovaj rad iznosi nove, dosad nepoznate činjenice vezane uz tijek i postupak dodjele titule počasnog doktora Sveučilišta u Zagrebu te manje poznate okolnosti vezane uz uručivanje Tesli diplome počasnog doktora tehničkih znanosti. Kako je riječ o tehničkoj tematici treba pojasniti kako se razvijala visokoškolska tehnička nastava u Hrvatskoj. Tehnička visoka škola u Zagrebu osnovana je 10. prosinca 1918., započela je s radom 1. listopada 1919., a nastava već 20. listopada iste godine. Kao samostalna ustanova škola je imala svojega rektora i dekane na čelu pojedinih (od sveukupno osam) odjela. [1] Prema zapisniku Profesorskog vijeća tehničke visoke škole sa sjednice održane 13. srpnja 1920., raspravljano je o inicijativi Rektorata Sveučilišta u Beogradu o jedinstvenom zakonu na Sveučilištu u Jugoslaviji. Vijeće je tada smatralo važnim da škola ostane samostalna i neovisna o sveučilištu. Budućnost škole bila je upitna jer se već godine 1921./1922. javljaju glasovi o preseljenju škole u Beograd. Godine 1922./1923. škola je smanjila broj odjela i nije održala nastavu za III. i IV. godinu elektrotehnike, ali ni to nije otklonilo opasnost za sigurnost i opstanak škole. Na sjednici vijeća od 10. veljače 1925.

edge about the awarding of honorary doctorates to Nikola Tesla was made.

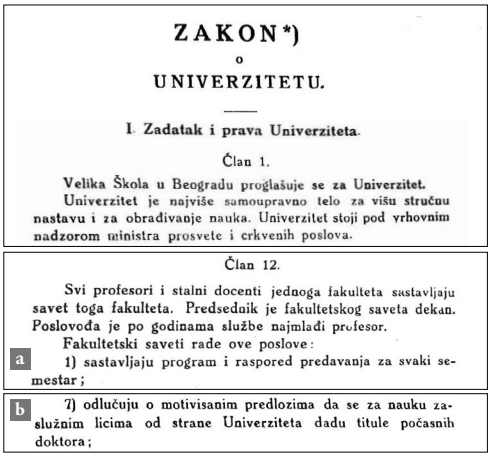
KEYWORDS: Nikola Tesla, awarding of honorary doctorate by University of Zagreb, awarding of honorary doctorates by other universities and colleges

HISTORICAL BACKGROUND OF AWARDING AN HONORARY DOCTORATE FROM THE UNIVERSITY OF ZAGREB TO NIKOLA TESLA IN TECHNICAL SCIENCES

Given that we are dealing with a technical topic, it is of interest to point out how higher education technical teaching developed in Croatia. The Technical High School in Zagreb was founded on December 10, 1918, it started operating on October 1, 1919, and classes began on October 20, 1918. As an independent institution, the school had its own rector and deans of individual departments (8 in total). [1] According to the minutes of the meeting held on 13 July 2020, the Council of Professors of the Technical High School discussed the proposal put forward by the University of Belgrade that the unified Yugoslav University Law be developed. At that time, the Council considered it important that the School remained independent and independent from the university. The future of the school, however, was questionable. As early as 1921/22 there were rumors about moving the school to Belgrade. In 1922/23 the school carried out a reduction of departments and did not hold classes for III and IV year of electrical engineering, but even that did not eliminate the danger of the school being closed. At the council's meeting held on 10 February 1925, the new university law and the Technical High School were discussed. While some participants of the meet-

raspravljalo se o novom sveučilišnom zakonu i Tehničkoj visokoj školi. Dio nazočnih zastupao je tezu o samostalnosti škole, dok su drugi preporučili oprez jer bi se moglo dogoditi da kao samostalna škola u budućnosti bude zapostavljena. Dana 9. prosinca 1925. na izvanrednoj sjednici profesorskog vijeća raspravljalo se o novom sveučilišnom zakonu. Od dvadeset nazočnih šest ih se izjasnilo da škola bude samostalna, dok ih je četrnaest predlagalo da škola postane fakultet. Kako se uvidjelo da zakonska osnova o sveučilištu ne će biti tako brzo ozakonjena, ministar prosvjete Stjepan Radić (1871. – 1928.) došao je do spasonosne ideje da se financijskim zakonom Tehnička visoka škola pretvori u fakultet Sveučilišta u Zagrebu. To bi se ostvarilo tako da Zakon o Univerzitetu u Beogradu (slika 1) i Opća uredba tog Univerziteta (slika 2) protegnu valjanost na Sveučilište u Zagrebu. [2]

ing advocated the thesis of the independence of the Technical High School, other participants of the meeting recommended caution, because of the risk of being neglected if the School remained independent. On December 9, 1925, the new university law was discussed at an extraordinary session of the faculty council. Of the 20 present, 6 were in favor of the school being independent and 14 were in favor of the school becoming a part of a university. As it became clear that the new university law would not be legislated in a timely manner, the Minister of Education Stjepan Radić (1871-1928) came up with the life-saving idea of using the Financial Law to turn the Technical High School into a faculty of the University of Zagreb. This would be achieved if the law about the University of Belgrade (Figure 1) and the General Regulation of University of Belgrade (Figure 2) extended their validity to the University of Zagreb. [2]

ZAKON *)
o
UNIVERZITETU.

I. Zadatak i prava Univerziteta.

Član 1.

Velika Škola u Beogradu proglašuje se za Univerzitet. Univerzitet je najviše samoupravno telo za višu stručnu nastavu i za obradivanje nauka. Univerzitet stoji pod vrhovnim nadzorom ministra prosvete i crkvenih poslova.

Član 12.

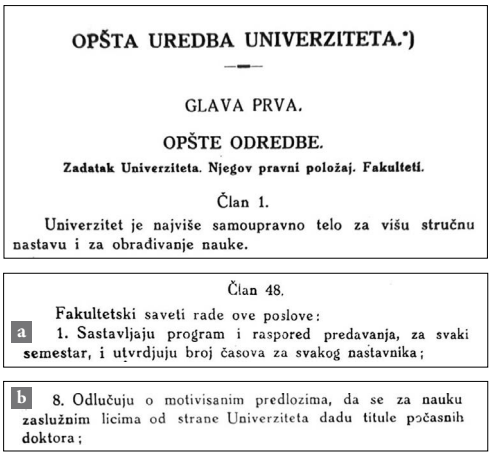
Svi profesori i stalni docenti jednoga fakulteta sastavljaju savet toga fakulteta. Predsednik je fakultetskog saveta dekan. Poslovođa je po godinama službe najmladi profesor.

a Fakultetski saveti rade ove poslove:
1) sastavljaju program i raspored predavanja za svaki semestar;

b 7) odlučuju o motivisanim predlozima da se za nauku zaslužnim licima od strane Univerziteta dadu titule počasnih doktora;

Slika 1. **Zakon o Univerzitetu u Beogradu** [3]:
a – član 12. Zakona, stavak 1;
b – član 12. Zakona, stavak 7

Figure 1. ***The Law about the University of Belgrade*** *[3]*
a *– article 12 of the Law, paragraph 1;*
b *– article 12 of the Law, paragraph 7*

OPŠTA UREDBA UNIVERZITETA.*)

GLAVA PRVA.

OPŠTE ODREDBE.

Zadatak Univerziteta. Njegov pravni položaj. Fakulteti.

Član 1.

Univerzitet je najviše samoupravno telo za višu stručnu nastavu i za obradivanje nauke.

Član 48.

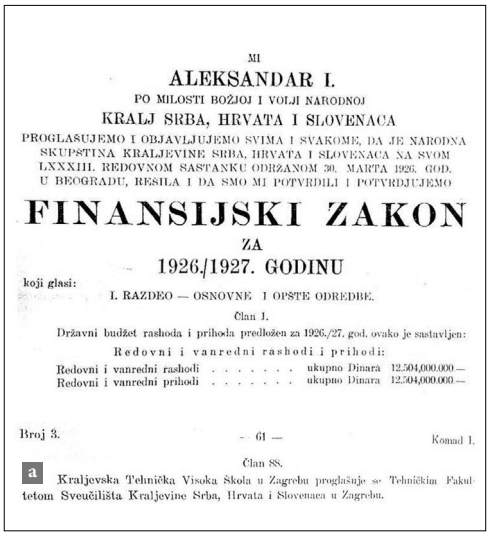
a Fakultetski saveti rade ove poslove:
1. Sastavljaju program i raspored predavanja, za svaki semestar, i utvrdjuju broj časova za svakog nastavnika;

b 8. Odlučuju o motivisanim predlozima, da se za nauku zaslužnim licima od strane Univerziteta dadu titule počasnih doktora;

Slika 2. **Opšta uredba Univerziteta** [4]:
a – član 48., stavak 1; **b** – član 48., stavak 8

Figure 2. ***General regulation of the Belgrade University*** *[4]*
a *– article 48, paragraph 1;*
b *– article 48, paragraph 8*

Financijski zakon za 1926./1927. (slika 3) stupio je na snagu objavom u *Službenim novinama* Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 31. ožujka 1926. [5] Tako je od 1. travnja 1926. škola *de iure* postala Tehnički fakultet. Rektorat Sveučilišta u Zagrebu službeno je izvijestio školu da je Tehnička visoka škola nakon proglašenja financijskoga zakona *de facto* postala Tehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Na posljednjoj, 200. sjednici vijeća

MI

ALEKSANDAR I.

PO MILOSTI BOŽJOJ I VOLJI NARODNOJ

KRALJ SRBA, HRVATA I SLOVENACA

PROGLAŠUJEMO I OBJAVLJUJEMO SVIMA I SVAKOME, DA JE NARODNA SKUPŠTINA KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA NA SVOM LXXXIII. REDOVNOM SASTANKU ODRŽANOM 30. MARTA 1926. GOD. U BEOGRADU, REŠILA I DA SMO MI POTVRDILI I POTVRĐUJEMO

FINANSIJSKI ZAKON

ZA

1926./1927. GODINU

koji glasi:

I. RAZDEO — OSNOVNE I OPŠTE ODREDBE.

Član 1.

Državni budžet rashoda i prihoda predložen za 1926./27. god. ovako je sastavljen:

Redovni i vanredni rashodi i prihodi:

Redovni i vanredni rashodi . . . . . ukupno Dinara 12.504,000.000 —
Redovni i vanredni prihodi . . . . . ukupno Dinara 12.504,000.000 —

Broj 3. — 61 — Konad I.

Član 88.

a Kraljevska Tehnička Visoka Škola u Zagrebu proglašuje se Tehničkim Fakultetom Sveučilišta Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu.

Slika 3. **Financijski zakon za 1926./1927.** **a** – član 88.

Figure 3. ***Financial Law for 1926/27 season*** ***a*** *– article 88*

Tehničke visoke škole, koja je održana 15. svibnja (neki izvori navode 25. svibnja) 1926., pročitan je dopis rektora Sveučilišta u Zagrebu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca Drage Perovića (1888. – 1968.) br. 1863 od 11. svibnja 1926. upućen rektoratu Tehničke visoke ško-

Financial Law for class 1926/27. (Figure 3) was put in the effect with its publication in the Official Newspaper of Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes on March 31, 1926. [5] Thus, from April 1, 1926, the school became the Technical Faculty. The Rectorate of the University of Zagreb has officially informed the school that the Technical High School, as a matter of fact, became the Technical Faculty of the University of Zagreb after the promulgation of the Financial Law. At the last, 200th session, of the Council of the Technical High School, which was held on May 15 (some sources say May 25) 1926, a letter from the Rector of the University of Zagreb of Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, Drago Perović (1888-1968) was read. The letter no. 1863, dated May 11, 1926, was sent to the Rectorate of the Technical University in Zagreb. [2,6] The letter stated that the academic senate would start acting according to the new law. The newly formed Technical Faculty was requested to elect a dean and vice-dean, according to the new law (Art. 88), and inform the rector's office about the outcome. The rector was to convene a session of the university senate. [7]

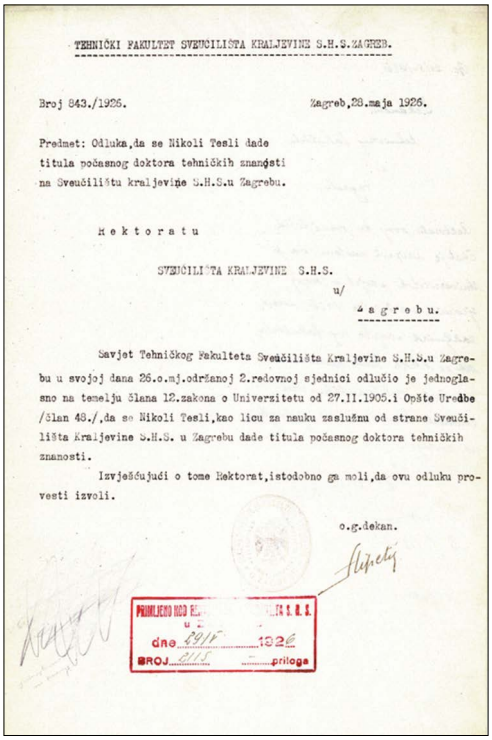
On completion of the 200th session of the Technical High School, the 1st session of the Council of the Technical Faculty was held. An objective difficulty should be pointed out here. Due to the Zagreb earthquake in the year 2020, it was not possible to get possession of the minutes from the sessions of the Technical Faculty from 1 to 156 (until December 12, 1936), which can be found in the second book of minutes. However, first book of minutes was available, on May 28, 1926, the Technical Faculty informed the rectorate of the University of Zagreb in document number 843/1926 that the Council of the Technical Faculty of the University of Zagreb on May 26, 1926, at its second regular session, unanimously decided that Nikola Tesla,

le u Zagrebu. [2,6] U dopisu se navodi da će „akademički senat početi djelovati po novom zakonu a naslov se umoljava da prema novom zakonu (čl. 88) izabere dekana i prodekana te o tome obavijesti rektora te će nakon učinjenog rektor sazvati sjednicu univerzitetskog senata“. [7]

U nastavku te sjednice održana je 1. sjednica Savjeta Tehničkog fakulteta. Ovdje valja ukazati na objektivnu poteškoću, jer zbog potresa u Zagrebu godine 2020., nije bilo moguće doći u posjed zapisnika sa sjednica Tehničkog fakulteta od 1. do 156. (do 12. prosinca 1936.) koji se nalaze u drugoj knjizi zapisnika. Tehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu je 28. svibnja 1926. spisom broj 843/1926. obavijestio Rektorat Sveučilišta u Zagrebu, da je savjet Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dana 26. svibnja 1926. na svojoj drugoj redovitoj sjednici jednoglasno odlučio da se Nikoli Tesli, kao osobi zaslužnoj za nauku od strane Sveučilišta u Zagrebu dodijeli titula počasnog doktora tehničkih znanosti (slika 4).

Rektorat Sveučilišta u Zagrebu je spisom broj 2115-1926 od 21. lipnja 1926. obavijestio dekanat Tehničkog fakulteta u Zagrebu da je sveučilišni savjet na svojoj sjednici od 2. lipnja 1926. usvojio zaključak savjeta Tehničkog fakulteta da se Nikola Tesla promovira na čast doktora tehničkih znanosti *honoris causa* i to jednoglasno. [8]

Te činjenice dosad nisu objelodanjene. Javnosti je bilo poznato jedino to da je svečana promocija uručenja diplome počasnog doktora tehničkih znanosti Nikola as a person credited for his contribution to science, was awarded the title of honorary doctor of technical sciences by the University of Zagreb (Figure 4).

TEHNIČKI FAKULTET SVEUČILIŠTA KRALJEVINE S.H.S.ZAGREB.

Broj 843./1926. Zagreb,28.maja 1926.

Predmet: Odluka,da se Nikoli Tesli dade titula počasnog doktora tehničkih znanosti na Sveučilištu kraljevine S.H.S.u Zagrebu.

Rektoratu

SVEUČILIŠTA KRALJEVINE S.H.S.

u/

Zagrebu.

Savjet Tehničkog fakulteta Sveučilišta Kraljevine S.H.S.u Zagrebu u svojoj dana 26.o.mj.održanoj 2.redovnoj sjednici odlučio je jednoglasno na temelju §lana 12.zakona o Univerzitetu od 27.II.1905.i Opšte Uredbe /§lan 48./,da se Nikoli Tesli,kao licu za nauku zaslužnu od strane Sveučilišta Kraljevine S.H.S. u Zagrebu dade titula počasnog doktora tehničkih znanosti.

Izvješćujući o tome Rektorat,istodobno ga moli,da ovu odluku provesti izvoli.

o.g.dekan.

PRIMLJENO DNE ... R. S. H. S.
u ...
dne 22/VI 1926
BROJ 2115 prilaga

Slika 4. **Odluka Tehničkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu o dodjeli počasnog doktorata Nikoli Tesli**

Figure 4. ***The decision of the Technical Faculty of the University of Zagreb to award an honorary doctorate to Nikola Tesla***

On June 21, 1926 (file number 2115-1926), the rectorate of the University of Zagreb informed the dean of the Technical Faculty in Zagreb about the outcome of the university council session held on June 2, 1926. The conclusion of the Technical Faculty council was that Nikola Tesla be promoted to the honor of Doctor of Technical Sciences honoris causa was unanimously accepted. [8]

li Tesli bila održana u Zagrebu 29. lipnja 1926. (slika 5).

O dodjeli počasnog doktorata Nikoli Tesli na Sveučilištu u Zagrebu od dnevnih novina pisao je izravno jedino *Jutarnji list* [10], a posredno dnevnik *Riječ* [11]. U nepotpisanom članku u *Jutarnjem listu*

The process involving honorary doctorate title to be awarded to Nikola Tesla has not been published before. To date, the only information known to the public was that the ceremonial conferral of the awarding of the diploma of Honorary Doctor of Technical Sciences was held in Zagreb on June 29, 1926 (Figure 5).

Q. B. F. F. F. Q. S.

NOS RECTOR

ET

UNIVERSITAS LITTERARUM REGNI SERBORUM CROATARUM SLOVENORUMQUE ZAGREBENSIS.

DRAGO PEROVIĆ

UNIVERSAE MEDICINAE DOCTOR, ANATOMIAE PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS

ET

DECANUS FACULTATIS TECHNICAE

GJURO STIPETIĆ

INGENIERIUS, ARCHITECTURAE NAVIUM PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS

ET

JERKO ALAČEVIĆ

INGENIERIUS, SCIENTIAE CONSTRUCTIONUM VIARUM PUBLICARUM NEC NON FERREARUM PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS

PROMOTOR RITE CONSTITUTUS EX DECRETO FACULTATIS TECHNICAE IN

NIKOLA TESLA

INGENIERIUM, PLURIUM ACADEMIARUM HONORIS CAUSA MEMBRUM OB EXIMIA ET PRAECLARA IN RERUM TECHNICARUM SCIENTIA MERITA UTILLIMAQUE GENTI HUMANAE IN ARTE ELECTROTECHNICA INVENTA

HONORIS CAUSA

TECHNICAE DOCTORIS NOMEN, IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS, IN CUIUS REI FIDEM HASCE LITTERAS UNIVERSITATIS SIGILLO SANCIENDAS CURAVIMUS.

ZAGREB, ANTE DIEM III. KAL. IULIAS, ANNI MCMXXVI.

Slika 5. **Preslika diplome Sveučilišta u Zagrebu iz 1926. o dodjeli titule – *gradus doctoris honoris causa* u području tehničkih znanosti Nikoli Tesli** [9]

Figure 5. ***Copy of the diploma of the University of Zagreb from 1926 awarding the title* – gradus doctoris honoris causa *in the field of technical sciences to Nikola Tesla*** *[9]*

netočnost se pojavljuje već u samom naslovu. U njemu je navedeno da je Tesli dodijeljeno odlikovanje začasnim doktorom tehničkih nauka. To tada nije bilo tako.

Only one daily newspapers, *Jutarnji list*, directly wrote about the awarding of an honorary doctorate to N. Tesla at the University of Zagreb. [10] In addition, the daily newspaper *Riječ* wrote about it

Ipak, počasni doktori kojima je ta čast podijeljena za vrijeme kada je Hrvatska bila u sastavu Austro-Ugarske Monarhije mogli su se podičiti da su dobili odlikovanje. Ali to je moralo biti potvrđeno od samog cara. U *Jutarnjem listu* objavljen je i govor rektora zagrebačkog Sveučilišta kojeg je on u auli Rektorata dana 29. lipnja 1926. održao na toj svečanosti. Rektor je naglasio: „Nikola Tesla usljed svojih svjetskih pronalazaka, koja su od fundamentalne važnosti, predstavlja simbol pronalazača. Slava njegova imena proširila se diljem svijeta. Tesla nije naučenjak običnog tipa: već njegov rad graniči sa umjetnošću. Uvažavajući njegove epohalne pronalaske fakultet zagrebačkog Sveučilišta predložio je univerzitetskom vijeću, da mu se u znak priznanja njegovih pronalazaka podijeli čast doktora tehničkih nauka »*honoris causa*«". Na svečanosti su još govorili i dekan Tehničkog fakulteta prof. Gjuro Stipetić (1876. – 1946.) i prof. Stanko Hondl (1873. – 1971.), kao predstavnik akademije. U tom se članku uočava nepotpunost jer je izostavljen podatak da Tesla nije bio nazočan na svečanosti.

Zanimljivo je da je Stanko Hondl deset godina kasnije također govorio na svečanosti posvećenoj Nikoli Tesli. [12] Rektor Stanko Hondl je 1936., u povodu osamdesete godišnjice rođenja Nikole Tesle, na skupu posvećenom u njegovu čast, rekao: „...Ako smo ga imenovali doktorom tehničkih znanosti, nismo htjeli da ga ocijenimo jednostrano: Tesla nije samo zastupnik tehnike, radnik na polju primijenjene znanosti, nego je, poput tolikih drugih znamenitih tehničara, još i fizičar. Po nje-

indirectly. [11] In the unsigned article published in Jutarnji list, the inaccuracy was found in the title itself. The title stated that Tesla was awarded a diploma of Honorary Doctor of Technical Sciences, which was not correct.

At the time when Tesla was awarded the honorary doctor title, Croatia was part of the Austro-Hungarian Empire, and his honorary doctorate had to be confirmed by the emperor himself. *Jutarnji list* also published the speech given by the rector of the University of Zagreb in the aula rectorate during the award ceremony, on June 29, 1926. The rector emphasized: „Nikola Tesla, due to his world-class inventions, which are of fundamental importance, is a symbol of inventors. The fame of his name spread all over the world. Tesla was not an ordinary scientist: his work bordered on art. Recognizing his epoch-making inventions, the Technical Faculty of the University of Zagreb proposed to the university council that he be awarded the honor of Doctor of Technical Sciences »*honoris causa*«". The dean of the Technical Faculty, prof. Gjuro Stipetić (1876-1946) and representative of the academy, prof. Stanko Hondl (1873-1971), also spoke at the ceremony. The article, however, was incomplete; it did not state that Tesla did not attend the ceremony.

Interestingly, prof. Stanko Hondl also spoke at the ceremony dedicated to Nikola Tesla 10 years later, in 1936. [12] The ceremony was held in Tesla's honor on the eightieght anniversary of his birth. Rector prof. Stanko Hondl said: „...If we appointed him a doctor of technical sciences, we did not want to evaluate him unilaterally: Tesla is not only a representative of technology, a worker in the field of applied science, but, like so many other famous technicians, he is also a physicist. In 1891, at a gathering of electrical technicians, Tesla stated that nature was the most interesting and most valuable research topic of them all. In 1992, he claimed that

mu je p r i r o d a , kako je izjavio pred amerikanskim elektrotehničarima g. 1891, predmet od kojega nema zamamljivijega ni vrijednijega da se proučava. A najljepši je za njega »izum« – kako reče pred Englezima g. 1892. – otkriće t.z.v. radiantne tvari. Rekao je u to doba, kada još nije mogao slutiti golemu važnost što će ta pojava steći u tehnici 20-tog stoljeća. Govorio je tom zgodom iz njega fizičar, kojemu upoznavanje prirode samo po sebi ide nad sve one koristi kojima to upoznavanje može uroditi za čovječji materijalni život."

U ovom radu, uz presliku diplome *honoris causa* daje se i prijevod originalnoga latinskoga teksta na hrvatski jezik. Prijevod je načinio vrsni prevoditelj Teo Radić. On je uz cijeli tekst preveo i kraticu pri vrhu diplome: Q.B.F.F.F.Q.S. Hrvatski je prijevod te kratice: „Bilo dobro, blagoslovljeno, sretno i čestito".

U prijevodu nastavak teksta glasi:

MI REKTOR

I SVEUČILIŠTE KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA U ZAGREBU. DRAGO PEROVIĆ, DOKTOR OPĆE MEDICINE, REDOVNI PROFESOR ANATOMIJE I DEKAN TEHNIČKOG FAKULTETA; GJURO STIPETIĆ, INŽENJER, REDOVNI PROFESOR BRODOGRADNJE, I JERKO ALAČEVIĆ, INŽENJER, REDOVNI PROFESOR GRADNJE CESTA I ŽELJEZNICA PROPISNO IMENOVAN PROMOTOR ODLUKOM TEHNIČKOGA FAKULTETA¸

NIKOLI TESLI,

INŽENJERU, POČASNOM ČLANU MNOGIH AKADEMIJA ZBOG

the most beautiful »invention« was a discovery of so-called radiant substances. This statement was given at the time when he could not have guessed the enormous importance that radiant substances would acquire in the technology of the 20th century. He spoke as a physicist for whom getting to know nature in itself went beyond all the benefits that getting to know nature can bring into human material life."

In this work, along with a copy of the *honoris causa* diploma itself, a translation of the original Latin text into Croatian is provided. The translation was made by the excellent translator Teo Radić. Along with the entire text, he also translated the abbreviation at the very top of the diploma: Q.B.F.F.F.Q.S. The Croatian translation of that abbreviation is: „Be well, blessed, happy and virtuous".

In the translation, the continuation of the text reads:

WE RECTOR

AND THE UNIVERSITY OF KINGDOM OF THE SERBIANS; CROATS AND SLOVENIANS IN ZAGREB. DRAGO PEROVIĆ, DOCTOR OF GENERAL MEDICINE, REGULAR PROFESSOR OF ANATOMY AND DEAN OF THE TECHNICAL FACULTY GJURO STIPETIĆ, ENGINEER; REGULAR PROFESSOR OF SHIPBUILDING AND JERKO ALAČEVIĆ, ENGINEER; REGULAR PROFESSOR OF ROAD AND RAILWAY CONSTRUCTION PROPERLY APPOINTED PROMOTER BY DECISION OF THE TECHNICAL FACULTY

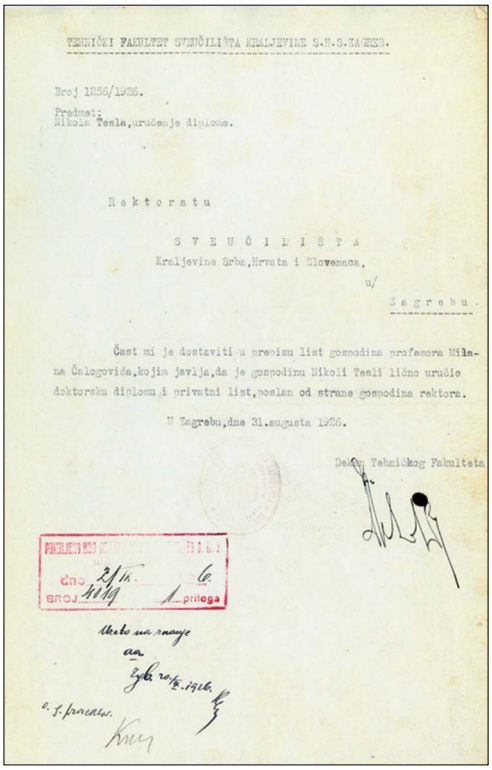
TO NIKOLA TESLA,

AN HONORARY MEMBER OF MANY ACADEMIES, WE AWARDED THE HONORARY TITLE OF DOCTOR TO THE ENGINEER, FOR EXCEPTIONAL

IZUZETNIH I SJAJNIH ZASLUGA U TEHNIČKIM ZNANOSTIMA I LJUDSKOM RODU VRLO KORISNIH IZUMA NA POLJU ELEKTROTEHNIKE DODIJELILI SMO POČASNI NASLOV DOKTORA TEHNIKE TE SVA PRAVA I POVLASTICE; A ZA OVJERU TOGA ČINA POBRINULI SMO SE DA SE OVA ISPRAVA POTVRDI PEČATOM SVEUČILIŠTA. ZAGREB, 29. LIPNJA 1926.

Pri dnu diplome su vlastoručni potpisi (slijeva na desno) promotora Jerka Alačevića (1876. – 1963.), rektora Drage Perovića i dekana Gjure Stipetića. [13]

Okolnosti vezane uz dodjelu diplome i listova rektora Sveučilišta i dekana Sveučilišnog fakulteta također su osvijetljene u ovom članku. Profesor Milan Čalogović (1878. – 1945.) je Tehničkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu javio da je 6. kolovoza 1926. uručio Nikoli Tesli diplomu i listove rektora i dekana. Na kraju obavijesti Milan Čalogović moli da se obavijest o predaji diplome proslijedi rektoru Sveučilišta u Zagrebu. Pri dnu obavijesti je nadnevak 10. kolovoza 1926. i naziv grada u kojem je pisana, a to je bio New York. Taj dokument sa izvorom je usuglašen u Zagrebu 31. kolovoza 1926., kada je dopisom broj 1256/1926 Tehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, obavijestio Rektorat Sveučilišta u Zagrebu da dostavlja pismo profesora Milana Čalogovića kojim javlja da je Nikoli Tesli osobno uručio diplomu počasnog doktora tehničkih znanosti i privatni list poslan od strane rektora (slika 6).

TEHNIČKI FAKULTET SVEUČILIŠTA KRALJEVINE S.H.S.ZAGREB.

Broj 1256/1926.

Predmet:
Nikola Tesla,uručenje diplome.

Rektoratu

S V E U Č I L I Š T A

Kraljevine Srba,Hrvata i Slovenaca,

u/

Z a g r e b u.

Čast mi je dostaviti u prepisu list gospodina profesora Milana Čalogovića,kojim javlja,da je gospodinu Nikoli Tesli lično uručio doktorsku diplomu i privatni list,poslan od strane gospodina rektora.

U Zagrebu,dne 31.augusta 1926.

Dekan Tehničkog Fakulteta

PRIMLJENO DNE 21/IX. 6. BROJ 4119 1 prilog

Ukoto na znanje

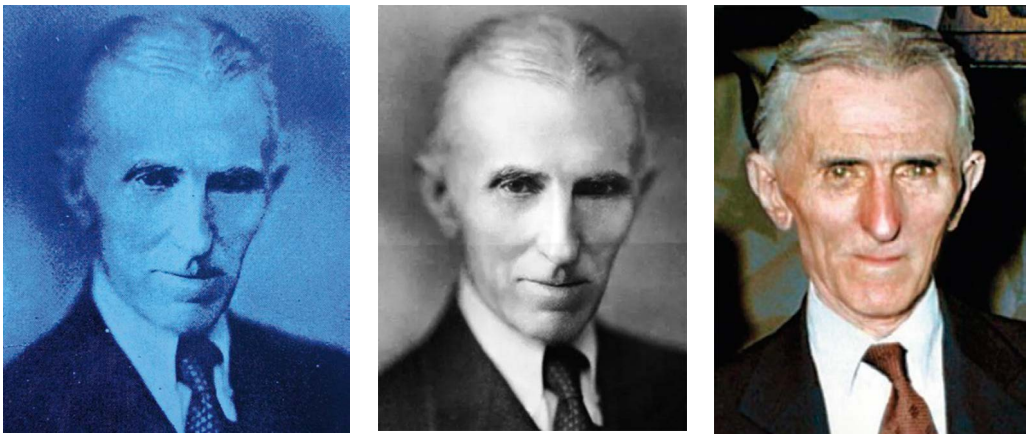
Zgb 10/X.1926.

o.t.pravac.

Slika 6. **Popratni dopis Tehničkog fakulteta Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu uz pismo prof. dr. Milana Čalogovića**

Figure 6. ***Cover letter from the Technical Faculty to the Rectorate of the University of Zagreb with a letter from prof. dr. Milan Čalogović***

AND BRILLIANT MERIT IN TECHNICAL SCIENCES AND HUMANITY AND VERY USEFUL INVENTIONS IN THE FIELD OF ELECTRICAL ENGINEERING. TECHNIQUES AND ALL RIGHTS AND PRIVILEGES; AND FOR THE CERTIFICATION OF THAT DEED, WE MADE SURE THAT THIS DOCUMENT WAS CONFIRMED WITH THE SEAL OF THE UNIVERSITY. ZAGREB, JUNE 29, 1926.

a **b** **c**

Slika 7. **Nikola Tesla u dobi od 77 godina**
a – Tesla prema Iveziću, **b** – Tesla prema Pejnoviću, **c** – Tesla Online
Figure 7. ***Nikola Tesla at age of 77***
a *– Tesla according to Ivezić,* ***b*** *– Tesla according to Pejnović,* ***c*** *– Tesla Online*

Iz prijamnog je štambilja utvrđeno da je Rektorat navedeni dopis primio 21. rujna 1926. pod brojem 4019 i to s jednim prilogom. [8] U nastavku je fotografija Nikole Tesle (slika 7) u poznim godinama. [14]

Druge počasti

Uz proslavu 300. obljetnice osnutka Sveučilišta godine 1969. izrađen je novi rektorski lanac – ovratnik, dar ondašnjega predsjednika Jugoslavije Josipa Broza Tita. Lanac – ovratnik rad je kipara i medaljera akademika Koste Angelija Radovanija (1916. – 2002.) i sastoji se od četrnaest srebrenih pločica, gotovo kvadratnog oblika, poredanih u obliku trake na koju su izrađene medalje (slika 8).

S rektorove desne strane ovratnika na člancima, poredani odozdo prema gore, nalaze se sljedeći likovi:

At the very bottom of the diploma are the handwritten signatures (from left to right) of promoter Jerko Alačević (1876-1963), rector Drago Perović and dean Gjuro Stipetić. [13]

Circumstances related to the awarding of the diploma and certificates of the University Rector and the Dean of the University Technical Faculty are also covered in this article. Professor Milan Čalogović (1878-1945) informed the Technical Faculty of the University of Zagreb that he presented Nikola Tesla with the diploma and letters from the rector and dean on August 6, 1926. At the end of the notification, Milan Čalogović asks that the notification about the graduation be forwarded to the rector of the University of Zagreb. The notification was written in New York and dated August 10, 1926. The notification document was agreed with the source in Zagreb on August 31, 1926, when in letter number 1256/1926, the Technical Faculty of the University of Zagreb forwarded the letter of notification received from

Slika 8. **Novi rektorski lanac Sveučilišta u Zagrebu iz 1969.**

Sliku je za potrebe Sveučilišta u Zagrebu snimio Filip Beusan, a ustupljena je ljubaznošću gospođe Sandre Kramar, voditeljice Ureda za odnose s javnošću

Figure 8. ***The new rector's chain of the University of Zagreb from 1969***

The photo was made for the needs of the University of Zagreb by Filip Beusan, and was provided courtesy of Mrs. Sandra Kramar, Head of Public Relations Office

1. **Mathias Flacius-Illyricus**, **Matija Vlačić Ilirik** (1520. – 1575.), protestantski teolog, crkveni povjesničar, filolog
2. **Marcus Antonius de Dominis**, **Markantun de Dominis** (1560. – 1624.), biskup u Senju, nadbiskup u Splitu, filozof i matematičar

Professor Milan Čalogović to the Rectorate of the University of Zagreb. In the letter of notification Professor Milan Čalogović stated that he had personally presented Nikola Tesla an honorary doctorate in technical sciences and a private letter sent by the rector (Figure 6).

According to the receipt stamp, the above specified document (number 4019, with one attachment) was received by the rectorate on September 21, 1926. [8] For the sake of interest, photographs of Nikola Tesla (Figure 7) in later years are included. The photographs related to the awarded of honorary doctorates. [14]

Other honorary

With the celebration of the 300th anniversary of the founding of the University, in 1969, a new rector's chain was made – a collar, a gift from the president of Yugoslavia, Josip Broz Tito. The chain-necklace is the work of sculptor and medalist academician Kosta Angeli Radovani (1916- 2002) and consists of fourteen silver plates, almost square in shape, arranged in the form of a strip on which medals are made (Figure 8).

To the right of the rector's collar on the articles, arranged from bottom to top, are the following characters:

1. **Mathias Flacius-Illyricus, Matija Vlačić Ilirik** (1520-1575), protestant theologian, church historian, philologist
2. **Marcus Antonius de Dominis, Markantun de Dominis** (1560-1624), bishop in Senj, archbishop in Split, philosopher and mathematician
3. **Marinus de Ghetaldi, Marin Getaldić** (1568-1626), writer and scholar, mathematician who dealt with geometrical optics
4. **Pavao Ritter Vitezović** (1652-1713), writer, historian and politician

3. **Marinus de Ghetaldi**, **Marin Getaldić** (1568. – 1626.), pisac i učenjak, matematičar koji se bavio geometrijskom optikom
4. **Pavao Ritter Vitezović** (1652. – 1713.), književnik, povjesničar i političar
5. **Vatroslav Jagić** (1838. – 1923.), profesor komparativne lingvistike i slavistike
6. **Dragutin Gorjanović-Kramberger** (1856. – 1936.), sveučilišni profesor i ravnatelj Geološko-paleontološkoga odjela Hrvatskoga narodnoga muzeja u Zagrebu
7. **Andrija Mohorovičić** (1857. – 1936.), geofizičar i seizmolog, upravitelj Meteorološkoga observatorija u Zagrebu.

S rektorove lijeve strane na ovratniku su:

8. **Franciscus Patricius, Fran Petrić** (1529. – 1597.), profesor filozofije, pisac radova o astronomiji i meteorologiji
9. **Faustus Verantius, Faust Vrančić** (1551. – 1617.), filozof, povjesničar, leksikograf i izumitelj
10. **Joannes Lucius, Ivan Lucić** (1604. – 1679.), povjesničar
11. **Ruđer Josip Bošković** (1711. – 1787.), matematičar, fizičar, astronom, filozof
12. **Franjo Račkі** (1828. – 1894.), profesor teologije, kanonik, povjesničar i političar
13. **Fran Bulić**.(1846. – 1934.), teolog, klasični filolog, arheolog, ravnatelj Arheološkoga muzeja u Splitu
14. **Nikola Tesla** (1856. – 1943.), izumitelj izmjenične struje i radio-tehnike.

5. **Vatroslav Jagić** (1838-1923), professor of comparative linguistics and Slavic studies
6. **Dragutin Gorjanović-Kramberger** (1856-1936), university professor and director of the Geology-Paleontology Department of the Croatian National Museum in Zagreb
7. **Andrija Mohorovičić** (1857-1936), geophysicist and seismologist, director of the Meteorological Observatory in Zagreb.

From the rector's left side on the collar are:

8. **Franciscus Patricius, Fran Petrić** (1529-1597), professor of philosophy, writer of works on astronomy and meteorology
9. **Faustus Verantius, Faust Vrančić** (1551-1617), philosopher, historian, lexicographer and inventor
10. **Joannes Lucius, Ivan Lucić** (1604-1679), historian
11. **Ruđer Josip Bošković** (1711-1787), mathematician, physicist, astronomer, philosopher
12. **Franjo Račkі** (1828-1894), prof. theologian, canon, historian and politician
13. **Fran Bulić** (1846-1934), theologian, classical philologist, archaeologist, director of the Archaeological Museum in Split
14. **Nikola Tesla** (1856-1943), inventor of alternating current, radio technology.

On the face of the chain pendant are the figures of:

15. **Marko Marulić** (1450-1524), writer and Christian humanist
16. **Ivan Gundulić** (1589-1638), Baroque poet and politician in the Dubrovnik Republic.

On the reverse is:

17. **Josip Juraj Strossmayer** (1815-1905), Bishop of Đakovo and politician. [15]

Na licu privjeska lanca nalaze se:

15. **Marko Marulić** (1450. – 1524.), književnik i kršćanski humanist
16. **Ivan Gundulić** (1589. – 1638.), barokni pjesnik i političar u Dubrovačkoj Republici.

Na naličju lanca nalazi se:

17. **Josip Juraj Strossmayer** (1815. – 1905.), đakovački biskup i političar. [15]

DODJELA POČASNIH DOKTORATA NIKOLI TESLI NA DRUGIM SVEUČILIŠTIMA I VISOKIM ŠKOLAMA

Teslin mukotrpni i plodonosni rad nije ostao bez priznanja. Tako su Tesli, uz zagrebačko Sveučilište, počasne doktorate podijelili Sveučilište Columbia (1894.) (slika 9), Bečka Visoka tehnička škola (1908.) (slika 10), Beogradski Tehnički fakultet i Univerzitet (1926.) (slika 11), Praška Visoka tehnička škola (1936.) (slika 12), Poitiersovo Sveučilište u Francuskoj (1937.) (slika 13), Visoka tehnička škola u Grazu (1937.), Visoka tehnička škola u Brnu (1937.) (slika 14), Pariško Sveučilište Sorbona (1937.) (slika 15), Politehnička škola u Bukureštu (1937.) (slika 16), Sveučilište u Grenobleu (1938.), Sofijsko Sveučilište (1939., doktorat iz fizike) i drugi.

Zanimljivo je da se najviše i najpouzdanijih podataka nalazi u publikaciji *Tribute to Nikola Tesla*, Teslinog Muzeja u Beogradu [15] i katalogu Matee Brstilo Rešetar – *Nikola Tesla: the man who lit up the world*, Ministarstva kulture Republike Hrvatske

AWARDING OF HONORARY DOCTORATES TO NIKOLA TESLA AT OTHER UNIVERSITIES AND COLLEGES

Tesla's painstaking and fruitful work did not go without recognition. In addition to the University of Zagreb, Tesla was awarded honorary doctorates by Columbia University (1894) (Figure 9), Vienna Technical College (1908) (Figure 10), Belgrade Technical Faculty and University (1926) (Figure 11), Prague Technical College (1936) (Figure 12), University of Poitiers in France (1937) (Figure 13), University of Technology in Graz (1937), University of Technology in Brno (1937) (Figure 14), University of Paris Sorbonne (1937) (Figure 15), Polytechnic School in Bucharest (1937) (Figure 16), University of Grenoble (1938), Sofia University (1939 – doctorate in physics) and others. Interestingly, the most reliable information is given by the data published in the Publication *Tribute to Nikola Tesla*, Nikola Tesla Museum, Belgrad [15] and the catalog by Matea Brstilo Rešetar – *Nikola Tesla: the man who lit up the world*, Zagreb, Ministry of Culture, the Republic of Croatia. [9] The aforementioned publication lists 12 honorary doctorates awarded to Nikola Tesla. Reliability is reflected in the fact that the publication states (in addition to the years) the dates or months of the awarding of the doctorate.

Here it is interesting to note that Tesla received honorary doctorates in New York and Vienna without his consent. [16]

It is also interesting to emphasize the double mistake made by the Technical Univer-

Slika 9. **Doktorat Sveučilišta Columbia, New York, dodijeljen u lipnju 1894.**
Figure 9. ***Doctorate from the Columbia University, New York awarded in June 1894***

[9] s popisom 12 počasnih doktorata dodijeljenih Nikoli Tesli. Pouzdanost se te publikacije očituje i u činjenici što se u njoj osim godine navode i potpuni nadnevci ili samo mjeseci dodjele doktorata.

Ovdje valja napomenuti da su počasni doktorati u New Yorku i Beču Tesli dodijeljeni bez njegova pristanka. [16]

Ovdje je zanimljivo naglasiti dvostruku pogrješku koju je načinila Tehnička visoka škola u Brnu. Prva pogrješka odnosi se na nadnevak Teslina rođenja (umjesto 1957.

sity in Brno. The first mistake concerns the date of Tesla's birth (Tesla was born in 1856, not in 1957) and the country of birth (he was born in Austria-Hungary, not in Yugoslavia). Dušan Pejnović emphasized that the information about Tesla's birth was given quite wrongly in his series of three continuations of one work written in 1927, so it crept into lexicons and American encyclopedias. In 1944 Pejnović stated (in footnote 5 on p. 102): There are often incorrect biographical and geographical data about Tesla.

Das Professoren Kollegium
der königlichen
Technischen Hochschule in Wien
hat in seiner Sitzung am 9. Juni 1908, um seiner Anerkennung
hervorragender Verdienste an der wissenschaftlichen Grund-
legung und Nutzbarmachung technischer Prinzipien Ausdruck
zu verleihen, den Beschluß gefaßt dem Elektrotechniker in
New-York
NIKOLA TESLA
mit Rücksicht auf die Erfindung der Motoren mit magnetischem Drehfeld und der Apparate für die Erzeugung mehrfacher Hochfrequenzströme, welche Erfindungen für die elektrische Kraftübertragung und drahtlose Telegraphie von der größten Bedeutung sind, diejenige Würde eines
Doktors der technischen Wissenschaften
zu verleihen.
Wien, am 24. Mai 1908.
Dr. J. Vonhauser
Rektor.

Slika 10. **Doktorat Tehničke visoke škole u Beču, dodijeljen 24. svibnja 1908.**
Figure 10. ***Doctorate from the Technical University in Vienna awarded on May 24, 1908***

treba stajati godina 1856.) i država rođenja nije Jugoslavija već Austro-Ugarska Monarhija. Dušan Pejnović je već 1927. u svojoj seriji od tri nastavka jednog rada naglasio da se podatak o Teslinom rođenju često pogrješno navodi, pa se to uvuklo u leksikone i američke enciklopedije. Pejnović je također u svom radu iz 1944. naveo (u fusnoti 5 na 102. str.): „O T e s l i dolaze često neizpravni biografski i zemljopisni podatci. La grande Encyclopédie t. 30 (Paris) brings: Tesla „...Hungarian physicist...; in Encyclopedia Americana 16 (New-York-Chicago 1926) it is stated that Tesla studied technology in Graz, the capital of Croatia (there is similar information in Encyclopedia Britannica, 14. iz. Vol 21/1929); Poggendorff 's Handwörterbuch (1904) writes that the Tesla's birthplace is in Serbia. The correct information about Tesla is in the lexicon

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ

Г. НИКОЛА ТЕСЛА

ДОКТОРОМ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

Слика 11. **Doktorat Tehničkog fakulteta u Beogradu, dodijeljen 15. lipnja 1926.**
Figure 11. ***Doctorate from the Technical Faculty in Belgrade awarded on June 15, 1926***

POD OCHRANOU REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ A JEJÍHO PRESIDENTA

DR. EDVARDA BENEŠE

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE,

JEHOŽ REKTOREM TOHO ČASU JEST

ING. DR. TECHN. JAROSLAV HÝBL,

MOCÍ SVÉHO PRÁVA UDĚLUJE PO NÁVRHU VYSOKÉ ŠKOLY STROJNÍHO A ELEKTROTECHNICKÉHO INŽENÝRSTVÍ,

JEJÍMŽ DĚKANEM TOHO ČASU JEST

DR. TECHN. JOSEF KOUNOVSKÝ,

A PODLE USNESENÍ AKADEMICKÉHO SENÁTU ZE DNE 22. ŘÍJNA 1936, SCHVÁLENÉHO MINISTERSTVEM ŠKOLSTVÍ A NÁRODNÍ OSVĚTY DNE 10. LISTOPADU 1936,

PANU

ING. NIKOLU TESLOVI,

NÁZEV I HODNOST

ČESTNÉHO DOKTORA VĚD TECHNICKÝCH.

DÁNO V PRAZE DNE 28. LISTOPADU 1936.

Slika 12. **Doktorat Tehničke visoke škole u Pragu, dodijeljen 28. listopada 1936.**
Figure 12. ***Doctorate from the Technical College in Prague awarded on October 28, 1936***

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

Université de Poitiers

DIPLÔME

DE

DOCTEUR HONORIS CAUSA

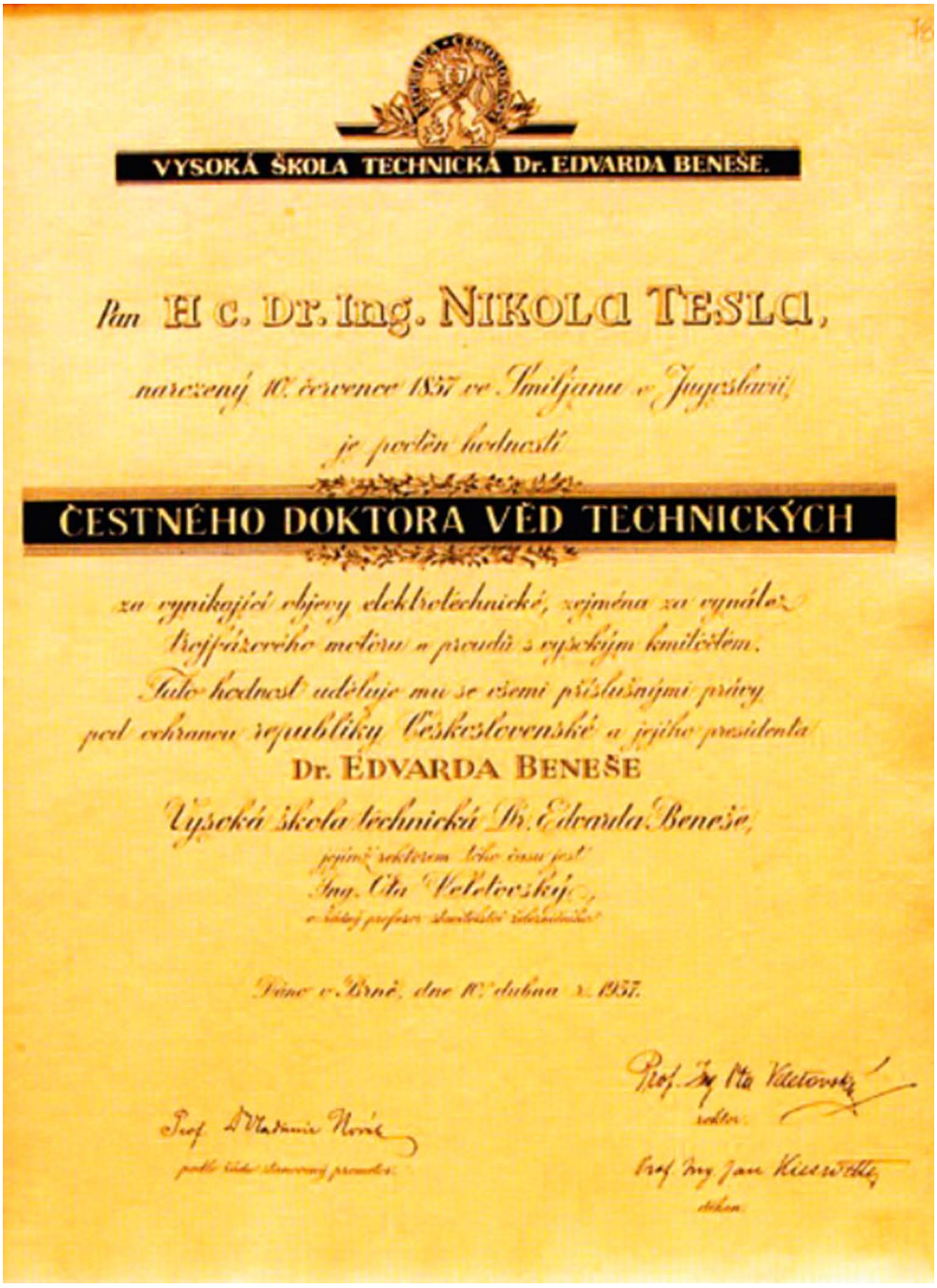
Le Recteur de l'Académie,
Président du Conseil de l'Université,
Vu le décret du 20 juin 1918,
Vu la délibération du Conseil de l'Université en date
du 6 Novembre 1936
Approuvée par M. le Ministre de l'Éducation Nationale,
le 5 Janvier 1937
Confère
à Monsieur Nicolas Tesla
le titre de *Docteur Honoris causa de l'Université de Poitiers.*

Fait à Poitiers, le 6 Janvier 1937.
Le Recteur de l'Académie,
Président du Conseil de l'Université

Slika 13. **Doktorat Sveučilišta Poitiers u Francuskoj, dodijeljen 6. siječnja 1937.**
Figure 13. ***Doctorate from the University of Poitiers in France awarded on January 6, 1937***

lopédie t. 30 (Paris) donosi: Tesla, ...madžarski fizičar...; u Encyclopedia Americana 16 (New-York-Chicago 1926) stoji, da je T. učio tehniku u Grazu, glavnom gradu Hrvatske; sličan je podatak u Encyclopedia Britannica, 14. iz. Vol 21/1929); Poggendorff's Handwörterbuch (1904) piše, da se mjesto Der Grosse Herder, 4th ed., vol. 11 (1931). [17,18]

When it comes to online sources, while they indicate that Tesla was awarded between 13 to 15 honorary doctorates, these online sources do not provide details and lack precision. [19-22]

VYSOKÁ ŠKOLA TECHNICKÁ Dr. EDVARDA BENEŠE.

Pan H c. Dr. Ing. NIKOLA TESLA,

narozený 10. července 1857 ve Smiljanu v Jugoslavii,

je povýšen hodností

ČESTNÉHO DOKTORA VĚD TECHNICKÝCH

za vynikající objevy elektrotechnické, zejména za vynález
Bejnářového motoru a proudů s vysokým kmitočtem.
Tuto hodnost uděluje mu se všemi příslušnými právy
pod ochranou republiky Československé a jejího prezidenta
Dr. EDVARDA BENEŠE
Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše,
jejímž rektorem tohoto času jest
Ing. Otto Velebrovský,
c. k. řádný profesor slaboproudé elektrotechniky

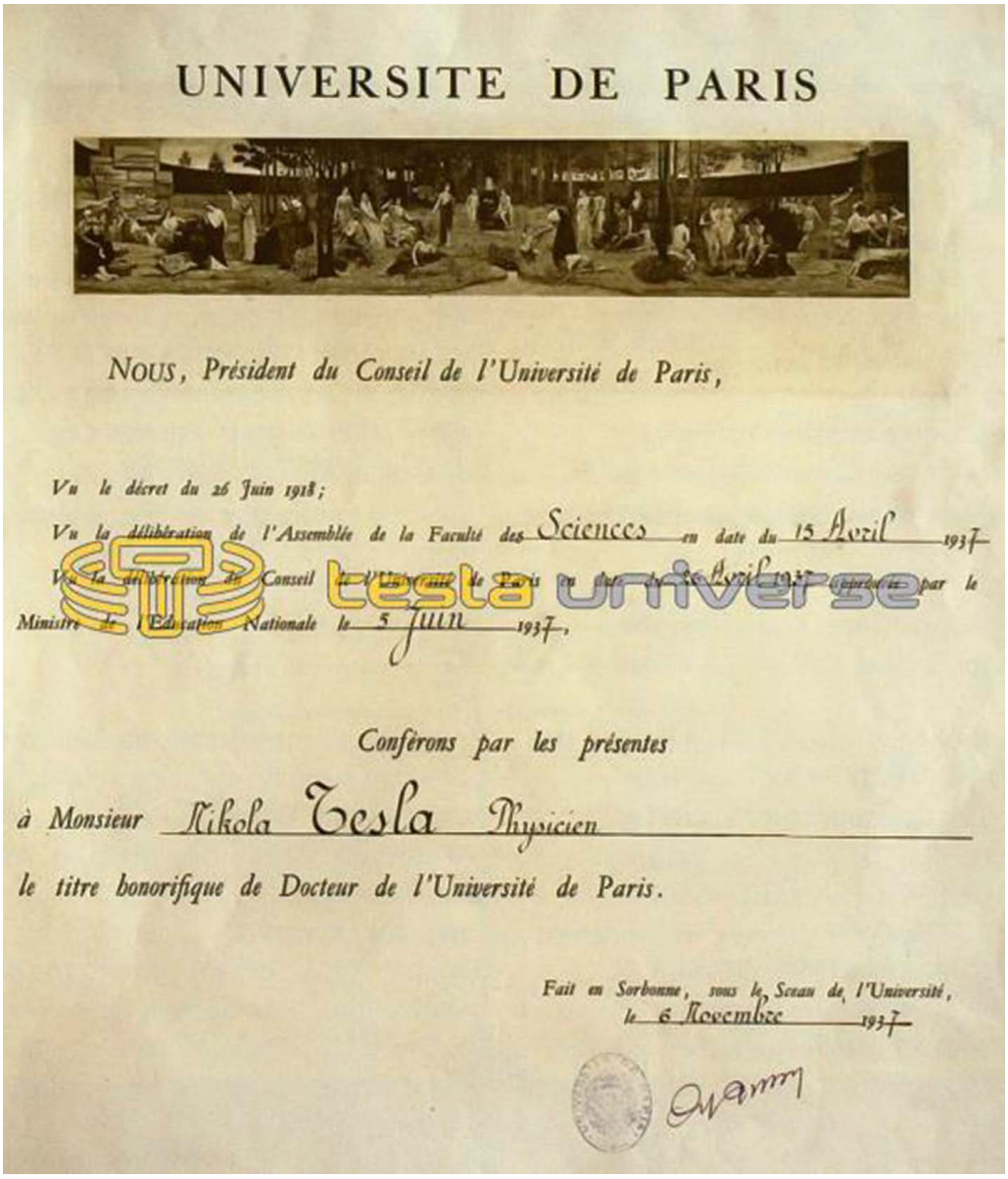
Dáno v Brně, dne 10. dubna r. 1937.

Prof. Ing. Otto Velebrovský
rektor

Prof. Dr Vladimír Novák
proděkan elektrotechnického oddělení

Prof. Ing. Jan Kessler
děkan

Slika 14. **Doktorat Tehničke visoke škole u Brnu, dodijeljen10. travnja 1937.**
Figure 14. ***Doctorate from the Technical College in Brno awarded on April 10, 1937***

UNIVERSITE DE PARIS

NOUS, Président du Conseil de l'Université de Paris,

Vu le décret du 26 Juin 1918;

Vu la délibération de l'Assemblée de la Faculté des Sciences en date du 15 Avril 1937

Vu la délibération du Conseil de l'Université de Paris en date du 26 Avril 1937 approuvée par le Ministre de l'Education Nationale le 5 Juin 1937,

Conférons par les présentes

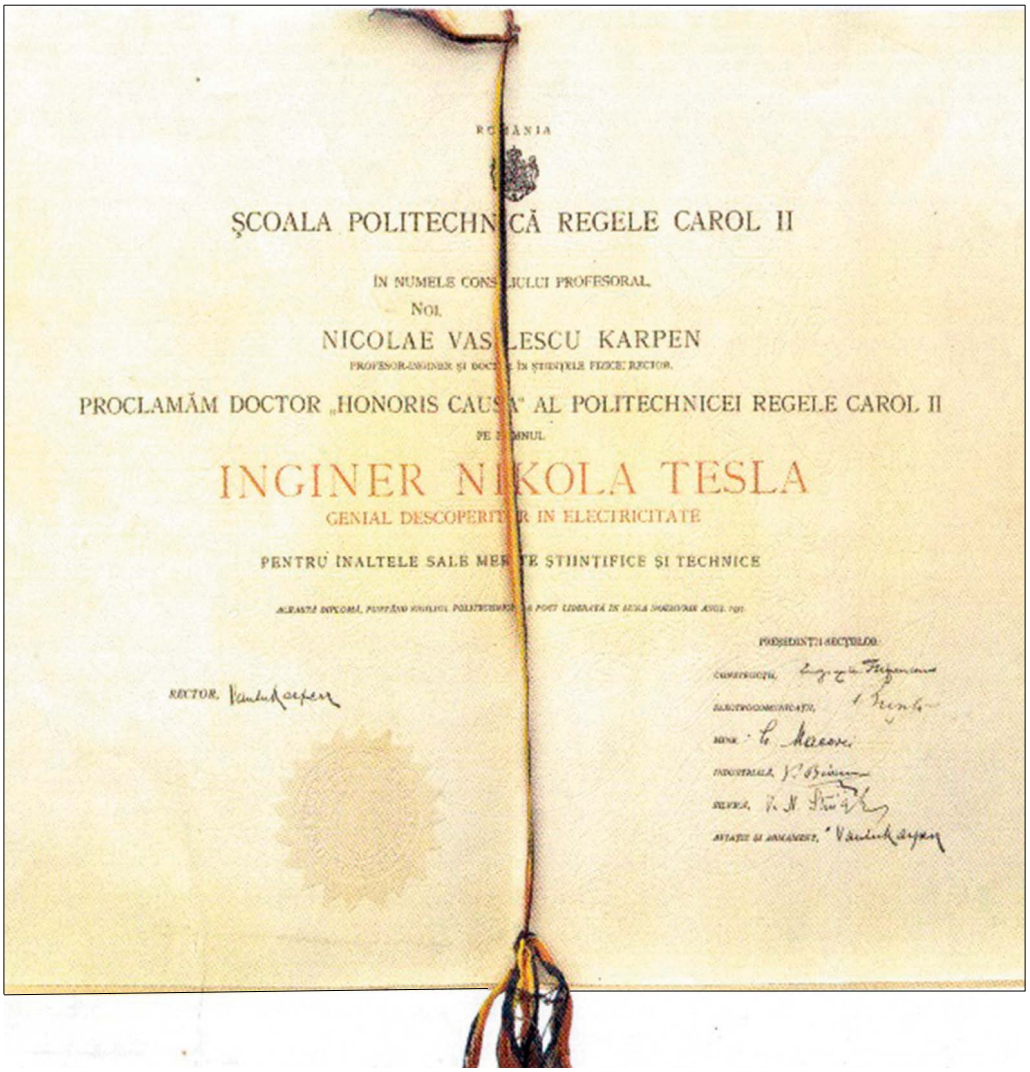
à Monsieur Nikola Tesla Physicien

le titre honorifique de Docteur de l'Université de Paris.

Fait en Sorbonne, sous le Sceau de l'Université,
le 6 Novembre 1937

tesla universe

Slika 15. **Doktorat Sveučilišta Sorbona u Parizu, dodijeljen 6. studenoga 1937.**
Figure 15. ***Doctorate from the Sorbonne University in Paris awarded on November 6, 1937***

Slika 16. **Doktorat Politehničke škole u Bukureštu, dodijeljen u studenom 1937.**

Preslika diplome kojom je inženjer Nikola Tesla dobio titulu počasnog doktora (*Doctor Honoris Causa*) od strane Politehnike kralja Charlesa II. (1937.), dobivena je ljubaznošću Kabineta rektora Nacionalnog sveučilišta za znanost i tehnologiju POLITEHNICA Bukurešt, na zahtjev gospođe Carmen Florea iz Veleposlanstva Rumunjske u Republici Hrvatskoj.

Figure 16. ***Doctorate from the Polytechnic School in Bucharest awarded in November 1937***

A copy of the diploma with which engineer Nikola Tesla was awarded the title of Doctor Honoris Causa *by the King Charles II Polytechnic (1937) was obtained courtesy of the Office of the Rector of the National University of Science and Technology POLITEHNICA Bucharest, at the request of Mrs. Carmen Florea from the Embassy of Romania in the Republic of Croatia.*

T e s l i n a rođenja nalazi u Srbiji. Ispravni su podatci o Te s l i u leksikonu Der Grosse Herder, 4. izd., sv. 11 (1931)". [17,18]

Kada je riječ o mrežnim izvorima, navodi se da je Tesli dodijeljeno od 13 pa do čak 15 doktorata, bez opširnijih i preciznijih pojedinosti. [19-22]

ZAKLJUČAK

S obzirom na iznesenu potpunost nameće se nužni zaključak da su znameniti znanstvenici, inženjeri i sveučilišni profesori, osobito hrvatski, visoko cijenili Teslin mukotrpni i plodonosni rad, istraživanja i doprinose iz elektrotehnike ali i fizike. Stoga je posve razumljivo da je Tesla višestruko nagrađen visokom čašću – dodjelom počasnih doktorata kao i postavljanjem portreta na 14. pločicu rektorskog lanca.

ZAHVALA

Autor zahvaljuje Marinu Jurekoviću, voditelju Odjela za knjižničarske i arhivske poslove Vrhovnog suda Republike Hrvatske, na pomoći pri prikupljanju tekstova zakona i literature. Gospođi Ranki Franz-Štern pripada zahvala za prikupljanje spisa koji se odnose na promociju počasnog doktora tehničkih znanosti Nikole Tesle na Sveučilištu u Zagrebu.

Također se zahvala odnosi i na prijevod latinskoga originalnoga teksta diplome počasnog doktorata zagrebačkog Sveučilišta na hrvatski jezik. Zahvaljujući ljubaznosti ravnateljice Klasične gimnazije, profesorice Anđelke Dukat, prijevod je uz mnogo truda i stručnosti sačinio prof. latinskog jezika u Klasičnoj gimnaziji Teo Radić.

Zahvala pripada i dr. sc. Ivanu Mirniku za pomoć na prikupljanju podataka povezanih s novim rektorskim lancem Sveučilišta u Zagrebu.

CONCLUSIONS

Based on the presented evidence, it can be concluded that famous scientists, engineers and university professors, especially Croatian, highly valued Tesla's painstaking and fruitful work, research and contributions in electrical engineering as well as in physics. Therefore, it is completely understandable that Tesla was repeatedly honored with a high honor – the awarding of honorary doctorates by universities around the world, as well as the placement of his portrait on the 14th plaque of the University of Zagreb rector's chain.

ACKNOWLEDGMENTS

The author thanks Marino Jureković, head of the Department for Library and Archive Affairs of the Supreme Court of the Republic of Croatia, for his help in collecting the texts of laws and literature. Mrs. Ranka Franz-Štern is thanked for collecting files related to the promotion of Nikola Tesla's honorary doctor of technical sciences at the University of Zagreb. Thanks are also due for the translation of the original Latin text of the honorary doctorate diploma of the University of Zagreb into Croatian. Thanks to the kindness of the director of the Classical High School prof. Anđelka Dukat, the translation was made with a lot of effort and expertise by prof. of Latin, Teo Radić, from Classical High School. Thanks also go to PhD Ivan Mirnik, who helped the author with the collection of data related to the new rector's chain of the University of Zagreb.

CONFLICT OF INTEREST STATEMENT

This paper has not been published in the same form nor offered for publication in any other periodical or non-periodical publication. The author declares that he has no conflict of interest.

IZJAVA O SUKOBU INTERESA

Ovaj rad u istom obliku nije objavljen niti ponuđen za objavljivanje nekoj drugoj periodičnoj ili neperiodičnoj publikaciji. Autor izjavljuje da nije u sukobu interesa.

FINANCIRANJE

Autor za ovaj rad nije primio nikakva financijska sredstva.

FUNDING

For this paper, the author did not receive any funding.

LITERATURA I DRUGI IZVORI / *REFERENCES AND OTHER SOURCES*

[1] Sirotković H: *Sveučilište između dva rata (1918-1941),* u: *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, knj. I, Izdavački zavod Jugoslavenske akademije u Zagrebu, Zagreb, **1969**, str. 125–171.

[2] Tehnički fakultet Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu, Spomenica 1942. – 1943. (Horvat S, ur.), Tiskara C. Albrecht (Petar Acinger), Zagreb, **1943**, str. 202.

[3] Zakon o univerzitetu u Beogradu od 27. 2./12. 3. 1905. o reorganizaciji dotadašnje Velike škole u sveučilište modernog tipa po uzoru na zapadno- i srednjoeuropska sveučilišta; Beogradski univerzitet je svečano otvoren 2/15. 10. 1905. Zakon je proglašen 27. veljače 1905. a izmjenjen i dopunjen je 1) „Zakonom o izmenama i dopunama u Zakonu o Univerzitetu od 27. februara 1905. g.", od 23. srpnja 1919. obnarodovanim u Službenim Novinama, br. 85. od 23. kolovoza 1919. g. 2) „Uredbom o izmenama i dopunama čl. 23. zakona o Univerzitetu i čl. 78. opšte uredbe Univerziteta" od 9. jula 1920., obnarodovanom u Službenim Novinama br. 159. od 23. srpnja 1920. g. 3) „Uredbom o izmenama i dopunama u zakonu o Univerzitetu" od 9. veljače 1921. obnarodovanom u Službenim Novinama br. 57. od 14. ožujka 1921. / *Law of the University in Belgrade of 27.2./12. 3. 1905 on the reorganization of the former Great School into a modern-type university modeled on Western and Central European universities; Belgrade University was officially opened on 2/15. 10. 1905. The law was promulgated on February 27, 1905, and was amended and supplemented by 1) „Zakonom o izmenama i dopunama u Zakonu o Univerzitetu od 27. februara 1905. g.", published in the Official Newspaper on July 23, 1919, no. 85 from August 23, 1919. 2) Uredbom o izmenama i dopunama čl. 23. zakona o Univerzitetu i čl. 78. Opšte uredbe Univerziteta" of July 9, 1920, promulgated in the Official Newspaper no. 159 of July 23, 1920. 3) „Uredbom o izmenama i dopunama u zakonu o Univerzitetu" of February 9, 1921, promulgated in the Službene novine aper no. 57 of March 14, 1921.*

[4] Opšta uredba Univerziteta, potvrđena 1. listopada 1905. i obnarodovana u Srpskim novinama br. 217. od 2. listopada 1905., izmjenjena je i dopunjena: „Zakonom o izmenama i dopunama u zakonu o Univerzitetu od 27. februara 1905 ", od 23. srpnja 1919. obnarodovanim u Službenim Novinama br.85, 23. kolovoza 1919.; „Uredbom o izmenama i dopunama u opštoj Uredbi Univerziteta" od 22. svibnja 1920., obnarodovanom u Službenim Novinama br. 128. od 14. lipnja 1920. i „Uredbom o izmenama i dopunama čl. 23. zakona o Univerzitetu i čl 78. opšte uredbe Univerziteta" od 9. srpnja 1920. obnarodovanom u Službenim novinama br. 159. od 23. srpnja 1920.; „Predlogom izmena i dopuna u opštoj uredbi Univerziteta" od 9. veljače 1921., obnarodovanim u Službenim Novinama br. 57. od . 14. ožujka 1921. / *General regulation of the University, confirmed on October 1, 1905 and*

promulgated in the Srpske novine no. 217 of October 2, 1905, was amended and supplemented: „Zakonom o izmenama i dopunama u zakonu o Univerzitetu od 27. februara 1905", dated July 23, 1919, promulgated in Official Newspaper No. 85, August 23, 1919.; By the „Uredbom o izmenama i dopunama u Opštoj uredbi Univerziteta" of May 22, 1920, promulgated in the Službene novine no. 128 of June 14, 1920 and „Uredbom o izmenama i dopunama čl. 23. zakona o Univerzitetu i čl 78. opšte uredbe Univerziteta" dated July 9, 1920, promulgated in the Official Newspaper no. 159 of July 23, 1920; „Predlogom izmena i dopuna u pštoj uredbi Univerziteta" dated February 9, 1921, promulgated in the Official Newspaper no. 57. of . March 14, 1921.

[5] Finansijski zakon za 1926./27. godinu // Službene novine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (Beograd), god. 8(1926), br. 72-XX od 31. 3. 1926. = Zbornik zakona i naredaba valjanih za Hrvatsku i Slavoniju (Zagreb), god. 1926., komad 1. = Službeni glasnik : zvanični list Splitske i Dubrovačke oblasti (Split), god. 9(1926), br. 32-XIII od 1. 5. 1926., str. 73–107. + Pregled državnih budžeta rashoda i prihoda za 1926./27. godinu na str. 108–109. / *Budget Law for 1926/27. year // Official newspaper of Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (Belgrade), year 8(1926), no. 72-XX of 31 March 1926 = Collection of laws and orders valid for Croatia and Slavonia (Zagreb), year 1926, piece 1. = Official Newspaper: official newspaper of the Split and Dubrovnik region (Split), year 9(1926), no. 32-XIII of May 1, 1926, p. 73-107. + Overview of state budgets of expenditures and revenues for 1926/27. year on p. 108-109.*

[6] Jecić S, Smolčić I: *Tehnička visoka škola (1919-1926) i Tehnički fakultet (1926–1956) u Zagrebu – temelji suvremenoga razvoja tehnike u Hrvatskoj*, Studia lexico **2018**;12(23): 81–100.

[7] Zakon o izmeni čl. 89. Finansijskog zakona za budžetsku 1926/27. godinu // Službene novine Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca (Beograd) **1926**;8(171-XLVII), od 30. 7. 1926. [na snazi danom vladarskog potpisa 19. 7. 1926., ali obveznost nastupa danom objavljivanja 30. 7. 1926.] = Prosvetni glasnik – službeni organ Ministarstva prosvete (Beograd) **1926**;42(10):349-350 = Službeni glasnik: zvanični list Splitske i Dubrovačke oblasti (Split) **1926**;9(61-XXI):153–154 od 24. 8. 1926

(Zakon novom redakcijom odredbe člana 89. proširuje važenje Zakona o Univerzitetu u Beogradu od 27. 2. 1905. na Sveučilište Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu i ukida dosadašnje propise te izrijekom uvodi neka prijelazna rješenja, dok za donošenje ostalih potrebnih prijelaznih rješenja ovlašćuje ministra prosvjete poslije izjašnjavanja Sveučilišnog vijeća Sveučilišta u Zagrebu.) / *Amendment law Art. 89 of the Budget Law for the budget year 1926/27. year // Official Newspaper of Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (Belgrade)* ***1926****;8(171-XLVII), dated July 30, 1926 [in power on the day of the royal signature on July 19, 1926, but the obligation begins on the day of publication on July 30, 1926. 7. 1926.] = Educational Newspaper - official agency of the Ministry of Education (Belgrade)* ***1926****;42(10):349-350 = Official Newspaper: Official Newspaper of Split and Dubrovnik Region (Split)* **1926***;9(61-XXI):153-154 dated 24 August 1926.*

(The law, with the new wording of Article 89, extends the validity of the Law on the University of Belgrade of 27 February 1905 to the University of Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes in Zagreb and repeals the previous regulations and explicitly introduces some transitional solutions, while for the adoption of other necessary transitional solutions authorizes the Minister of Education after the declaration of the University Council of the University of Zagreb.)

[8] Spisi odnoseći se na promociju počasnog doktora tehničkih znanosti Nikole Tesle, Arhiv Rektorata Sveučilišta u Zagrebu. / *Documents relating to the promotion of Nikola Tesla's honorary doctor of technical sciences, Archives of the Rectorate of the University of Zagreb.*

[9] Brstilo Rešetar M: *Nikola Tesla: the man who lit up the world*, Zagreb, Ministry of Culture, the Republic of Croatia, Croatian Commission for UNESCO, **2006**, p.18.

[10] NN: *Odlikovanje Nikole Tesle začasnim doktorom tehničkih nauka*, Jutarnji list **1926**;XV(5170):6.

[11] Sporčić I: *Nikola Tesla. Povodom današnje 70-godišnjice genijalnog učenjaka i izumitelja*, Riječ (Zagreb) **1926**;XXII(154):3–4.

[12] Proslava Tesle u Zagrebu, govor rektora Stanka Hondla, Tehnički list (Zagreb) **1936**;(17-18):255.

[13] Hanžek B, Franz-Štern R: *Nikola Tesla – počasni doktor Sveučilišta u Zagrebu*, Sveučilišni vjesnik (Zagreb) **2006**;LII(4):74–80.

[14] Ivezić S: *Tesla, ponos naše nacije*, Donji Miholjac, **1936**, 66 str.

[15] N.N.: *Tribute to Nikola Tesla*, Nikola Tesla Museum, Beograd, **1961**.

[16] Kopač V: *Novi rektorski lanac Sveučilišta u Zagrebu*, Numizmatičke vijesti (Zagreb) **1970**;XVII (28):27–29.

[17] Pejnović D: *Iz života i rada Nikole Tesle*, Nastavni vjesnik (Zagreb), knj. XXXV, **1927**;192–202, 299–306, 345–354.

[18] Pejnović D: *Nikola Tesla (*10. VII. 1856. – † 1943.),* Priroda (Zagreb) **1944**; XXXIV(7-10): 99–108.

[19] https://it.wikipedia.org/wiki/Nikola_Tesla [navodi se ukupno 13 počasnih doktorata] (pristupljeno 12. III. 2024.) / *https://it.wikipedia.org/wiki/Nikola_Tesla [a total of 13 honorary doctorates are listed] (accessed March 12, 2024)*

[20] https://www.teslasociety.com/tesladiploma.htm [web-stranica sadrži digitalizirane diplome o počasnim doktoratima sa preciznim datumima kronološkim redoslijedom] (pristupljeno 12. III. 2024.) / *https://www.teslasociety.com/tesladiploma.htm [website contains digitized honorary doctorate diplomas with precise dates in chronological order] (accessed on March 12, 2024)*

[21] https://www.unt-genius.hr>važniji datumi [podatak uz godinu 1894. u rubrici opis navodi se da je Tesla dobio ukupno 15 počasnih doktorata] (pristupljeno 19. III. 2024.) / *https://www.unt-genius-.hr>important dates [the data in addition to the year 1894 in the description section states that Tesla received a total of 15 honorary doctorates] (accessed on March 19, 2024).*

[22] https://www.facebook.com/photo.php?fbid=799721905370007id=100059966136402&set=a.-420393393302862 (pristupljeno 28. III. 2024.) / *https://www.facebook.com/photo.php?fbid=79972 1905370007&id=100059966136402&set=a.420 393393302862 (accessed on March 28, 2024).*